

Наталія М. Григорська (Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут», Україна)

ТРАНСФОРМАЦІЯ СТАНУ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА МАШИНОБУДУВАННЯ НА БАЗІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ

У статті досліджено питання управління економічною стійкістю підприємств машинобудування. Запропоновано бізнес-модель трансформації стану економічної стійкості та розглянуто бізнес-процеси за її компонентами в системно-процесному управлінні.

Ключові слова: бізнес-модель, системно-процесне управління, економічна стійкість підприємства, бізнес-процес.

Рис. 1. Літ. 10.

Наталія М. Григорская (Национальный технический университет Украины
«Киевский политехнический институт», Украина)

ТРАНСФОРМАЦІЯ СОСТОЯНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ МАШИНОСТРОЕНИЯ НА БАЗЕ БИЗНЕС-МОДЕЛИ

В статье исследован вопрос управления экономической устойчивостью предприятий машиностроения. Предложена бизнес-модель трансформации состояния экономической устойчивости и рассмотрены бизнес-процессы с ее компонентами в системно-процессном управлении.

Ключевые слова: бизнес-модель, системно-процессное управление, экономическая устойчивость предприятия, бизнес-процесс.

Nataliya M. Grygorska (National Technical University
of Ukraine "Kyiv Polytechnical Institute", Ukraine)

ECONOMIC SUSTAINABILITY TRANSFORMATIONS AT MACHINE-BUILDING ENTERPRISE BASED ON A BUSINESS MODEL

The article studies the issue of economic sustainability management at a machine-building enterprise and offers a business model for transformation of its economic sustainability, considering at this all business processes with their components within the framework of system-process management.

Keywords: business model; system-process management; economic sustainability of an enterprise; business process.

Постановка проблеми. Управління економічною стійкістю підприємства машинобудування в реальному секторі економіки реалізується керівництвом як короткострокові заходи із забезпечення стійкого функціонування, які принципово не впливають на зростання ринкової вартості через наявність ризиків, кризових явищ, динамічного зростання невизначеності господарського середовища, нестабільної кон'юнктури та високої волатильності національного й світового ринків. Вирішення завдань ефективного функціонування та забезпечення трансформації стану економічної стійкості підприємств машинобудування в зазначених умовах можливе шляхом переорієнтації на новий концептуальний підхід до управління економічним станом підприємства (ЕСП), що забезпечує збалансованість і взаємоузгодженість усіх елементів, функцій і видів діяльності промислових підприємств, орієнтованих на

досягнення стійкої діяльності та розвитку. Ці обставини визначають актуальність дослідження аспектів трансформації стану економічної стійкості підприємства в системно-процесному управлінні через використання бізнес-моделі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню забезпечення економічної стійкості підприємств присвячені праці таких науковців, як С.Н. Анохін [1], С.Г. Єзерська [2], О.Н. Зайцев [3], В.Л. Іванов [4], І.В. Кононова [6], І.М. Семененко [7], О.О. Тарасова [8], Ю.С. Цямрюк [8], О. Шубравська [9] та інших. Однак питання застосування системно-процесного управління економічною стійкістю підприємства машинобудування через використання бізнес-моделі потребують подальших досліджень.

Мета дослідження полягає у дослідженні трансформації стану економічної стійкості підприємства машинобудування за реалізації системно-процесного управління на базі бізнес-моделі.

Основні результати дослідження. Більшість вітчизняних промислових підприємств орієнтуються на проведення модернізації виробництва, використання сучасних верстатів і технологій, завдяки чому високотехнологічне виробництво може підвищувати конкурентоспроможність. Разом з цим, необхідно змінювати не тільки технологію виробництва, але й технологію управління бізнесом. Для побудови ефективної системи управління економічною стійкістю підприємства машинобудування необхідно визначити такий взаємозв'язок її організаційних елементів, за якого найбільш оперативно і вчасно виконуються вимоги об'єкта управління, а також забезпечується найбільш продуктивна взаємодія із зовнішнім середовищем.

Таким підходом може бути системно-процесне управління – сучасний напрям теорії менеджменту й теорії організації, що ґрунтується на загальній теорії систем, теорії інформації, кібернетики, нелінійної динаміки. Системно-процесне управління вказує на те, що процеси відбуваються тільки в системах, а система існує, оскільки існують процеси. Поняття «система» і «процес» в системно-процесному управлінні мають глибший зміст, ніж зазвичай [10]. З огляду на зазначене, системно-процесне управління економічною стійкістю – це сукупність таких економічних явищ, як система та процес. Процеси забезпечення економічної стійкості відбуваються в контурі системи управління ними, а система управління економічною стійкістю існує завдяки змістовності не безпосередньо процесів управління (перехід об'єкта чи явища зі стану з одними характеристиками (початковими) до стану з іншими – кінцевими [10]), а як її наслідок.

Відповідно до системно-інтеграційної теорії, яка знаходиться в руслі еволюційної концепції, оскільки діяльність підприємства здійснюється залежно від комбінації відносно стійких першочергових елементів, що входять до складу підсистем підприємства і дискретно змінних залежно від потоків [5], системно-процесне управління спроможне забезпечити трансформацію стану економічної стійкості через еволюцію бізнес-процесів забезпечення економічної стійкості у їхній системній конфігурації завдяки управлінському впливу. Для цього необхідна побудова бізнес-моделі. Загалом, бізнес-модель – це метод стійкого ведення бізнесу та інструмент збільшення ринкової вартості підприємства.

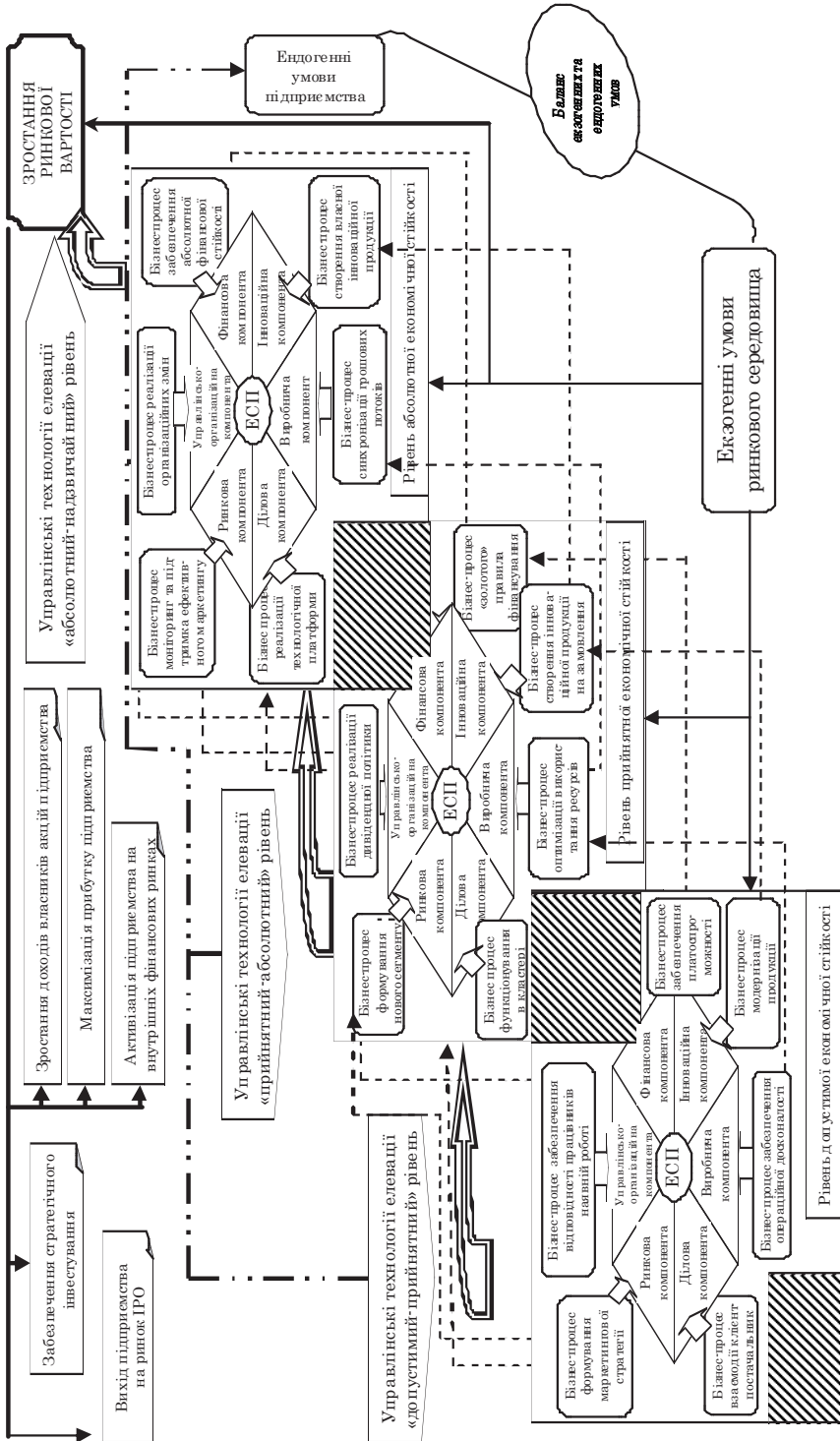

Рис. 1. Бізнес-модель трансформації стану економічної стійкості в системно-процесному управлінні, авторська розробка

Наведена на рис. 1 бізнес-модель окреслює методичний підхід до трансформації стану економічної стійкості за використанням відповідних релевантних управлінських технологій елевації її рівнів.

Причиною дослідження 3 рівнів економічної стійкості підприємства машинобудування є та обставина, що методи та інструменти забезпечення вищого рівня за кризового й нестійкого стану ЕСП присвячена робота антикризового менеджменту. Разом з цим, рівень надзвичайної економічної стійкості в динамічних умовах можна вважати теоретичним еталоном, але в практичній діяльності підприємства – недосяжною метою, оскільки завжди наявний ризик непередбачуваних змін чи управлінської помилки.

Застосовуючи управлінські технології відповідно до наявного стану економічної стійкості, балансу екзогенних та ендогенних умов підприємство поетапно може забезпечити трансформацію на вищі рівні, що в результаті сформує можливість для збільшення ринкової вартості підприємства.

У свою чергу, збільшення ринкової вартості підприємства машинобудування може привести до таких результатів:

- максимізації прибутку;
- зростання доходів власників акцій підприємства;
- активізація підприємства на внутрішніх фінансових риках;
- забезпечення (залучення) стратегічного інвестування;
- вихід підприємства на перший публічний продаж акцій (Initial Public Offering – IPO).

Бізнес-модель трансформації стану економічної стійкості ілюструє систему бізнес-процесів, які забезпечують стійкість кожної з виділених компонент економічної стійкості на відповідних її рівнях. Заштрихована область на перетині рівнів бізнес-процесів ЕСП є трансгресією переходу на новий рівень, подолання якої реалізується за використання набору управлінських технологій.

Необхідно зазначити, що на допустимому рівні ЕСП відбувається процес забезпечення економічної стійкості підприємства машинобудування, на прийнятному – підвищення, а на абсолютному рівні – підтримання високого рівня економічної стійкості. Саме така поетапність проведення визначених процедур і є одним із принципів реалізації системно-процесного управління економічною стійкістю підприємства машинобудування в швидкозмінних умовах економічного середовища.

Висновки. Враховуючи вищевикладене, слід зазначити, що підґрунтям забезпечення економічної стійкості підприємства є використання бізнес-моделі, яка ілюструє відповідне використання каскадності бізнес-процесів забезпечення стійкості компонент ЕСП, що утворюють систему процесів забезпечення економічної стійкості в динамічних умовах розвитку економіки в контурності спіральної моделі та реалізації трансформації її стану на вищі рівні.

1. *Анохин С.Н.* Методика моделирования экономической устойчивости промышленных предприятий в современных условиях. – Саратов: Саратов. гос. техн. ун-т, 2000. – 40 с.

2. *Езерская С.Г.* Экономическая устойчивость промышленного предприятия: методологические аспекты и методы оценки: Автореф. дис... канд. экон. наук. – Иваново, 2004. – 20 с.

3. *Зайцев О.Н.* Оценка экономической устойчивости промышленных предприятий (на примере промышленности строительных материалов): Автореф. дис... канд. экон. наук: 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством». – Хабаровск, 2007. – 23 с.

4. *Іванов В.Л., Малов В.А.* Забезпечення організаційно-економічної стійкості промислового підприємства // Економіка. Менеджмент. Підприємництво: Збірник наукових праць. – №22(1). – Луганськ, 2010 // www.nbuuv.gov.ua.

5. *Клейнер Г.Б.* Системная организация экономики и системный менеджмент // Материалы XII Международной конференции по проблемам развития экономики и общества. – М.: ВШЭ, 2012. – Т. 2. – С. 66–76.

6. *Кононова І.В.* Методичний інструментарій оцінки стійкості функціонування підприємства // Інноваційна економіка. – 2011. – №5 // www.nbuuv.gov.ua.

7. *Семененко І.М.* Економічна стійкість підприємства: сутність і поняття // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – Вип. 2, Ч. 2. – Луганськ, 2010 // www.nbuuv.gov.ua.

8. *Тарасова О.О., Цямрюк Ю.С.* Розробка системи показників для оцінки фінансово-економічної стійкості підприємства // Проблеми системного підходу в економіці: Електронне наук. фахове видання. – 2009. – №2 // www.nbuuv.gov.ua.

9. *Шубравская Е.* Устойчивое экономическое развитие: понятие и направление исследования // Экономика Украины. – 2005. – №1. – С. 36–42.

10. Эффективное управление и обеспечение жизнеспособности компании на основе системно-процессного моделирования // Pelta, 2012 // www.pelta.org.

Стаття надійшла до редакції 15.05.2013.

КНИЖКОВИЙ СВІТ

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ТА ЮРИДИЧНА ОСВІТА
ПРЕСТИЖНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Україна, 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26

E-mail: book@nam.kiev.ua

тел./факс 288-94-98, 280-80-56

Фінансово-економічний розвиток України в умовах глобалізації: Колективна наукова монографія / За ред. Я.В. Белінської. – К.: Національна академія управління, 2008. – 212 с. Ціна без доставки – 25 грн.

Монографія присвячена фінансово-економічним проблемам розвитку економіки України в умовах глобалізації. Викладені теоретико-методологічні питання розробки стратегії входження України у світове господарство та формування фінансово-економічного механізму цього процесу. В основу викладу матеріалу монографії покладені багаторічні дослідження науковців в галузі економічної теорії, фінансів та банківської справи, які були апробовані на сторінках авторитетного журналу "Актуальні проблеми економіки" в 2004–2007 роках. В монографії обґрунтовано шляхи забезпечення структурно збалансованого економічного зростання економічної системи України та її ефективного міжнародного співробітництва, визначені напрями вдосконалення всіх ланок господарської системи.

В монографії обґрунтовано шляхи забезпечення структурно збалансованого економічного зростання економічної системи України та її ефективного міжнародного співробітництва, визначені напрями вдосконалення всіх ланок господарської системи.